

انتقاد از یک کتاب و یک مقاله

طبیة شیرازی

گسترش تاریخ ایران در نظام رده بندی کتابخانه کنگره (DSR) که توسط اقای کامران فانی تنظیم و تدوین و به کوشش مرکز خدمات کتابداری در سال ۱۳۵۹ منتشر شده است، در شماره دوم (بهمن و اسفند ۱۳۶۰) نشر دانش به وسیله خانم نوش آفرین انصاری نقد و بررسی شد:

درباره مطالب متن کتاب و نقد خانم انصاری نکته هایی به نظر اینجانب رسیده است که در ذیل به شرح آنها می بردازم. در ابتدا، انتشار رده DSR این تصور را در نگارنده بوجود آورد که کامی اساسی در زمینه دانش کتابداری ایران برداشته شده است، ولی بعد از کار کردن با این رده بندی متوجه اشتباهاتی فاحش و اساسی در آن شدم.

در اینجا هدف من کلام محکوم کردن رده DSR نیست، زیرا به قول معروف «کاچی به از هیچی است». مطلب مورد نظر این است که به بعضی از اشتباهات عملده موجود که توسط نویسنده نقد - خانم نوش آفرین انصاری - نادیده گرفته شده است، اشاره شود. اشتباهات را می توان از سه جهت مورد بررسی قرار داد: ۱) علوم کتابداری، ۲) تاریخی، و ۳) املایی. با این حال، در این نقد مختصر تأکید بر روی اشتباهات علوم کتابداری است و به مسائل تاریخی و املایی به طور اجمالی پرداخته خواهد شد.

علوم کتابداری. در حالیکه این بخش به بحث گذاشته می شود، لازم است رده DSR را از سه جهت یعنی مقدمه، متن و فهرست مورد توجه قرار داد.

نویسنده نقد (خانم انصاری) می گوید: «... با توجه به مقدمه روشن و دستورالعمل های پراکنده در متن، استفاده از این رده بندی به سهوالت امکان پذیر است». برای اینکه نشان داده شود که «مقدمه روشن» آنچنان هم روشن نیست به ارائه نمونه های مبادرت می ورزیم:

اولاً، صفحه ۱۲ مقدمه رده DSR عبارت زیر را به کار می برد: «در کنار سالهای هجری قمری، مطابق میلادی آنها نیز ذکر شده است». ولی از صفحه ۷۳ متن اصلی رده بندی (آغاز سلسله پهلوی) به بعد تاریخ شمسی پدیدار می شود. شاید برای استفاده

۱. گفتار در روش بکار بردن عقل. ص ۴، چاپ مجلس ، تهران، ۱۳۱۸. ترجمه محمدعلی فروغی.
۲. اینجا، ص ۱۵.
۳. اینجا، ص ۷۱.
4. Copleston, F., *A History of Philosophy*, Vol. 4, P. 78, New York, 1963.
۵. رساله گفتار در روش، ترجمه فروغی، ص ۱۶.
6. Descartes, *Discourse on Method*, Trans, with an introduction, by F.E. Sutcliffe, P. 18 London, 1968.
۷. برخی از صاحب نظران گفته اند که در این نکته بی که دکارت بیان داشته، طنزی لطیف پنهان است، و مقصود او همان بوده است که شیخ سعدی در گلستان فرموده است «همه کس را عقل خود به کمال نماید و فرزند خود به جمال ...؛ و اینکه: گر از بسیط زمین عقل منعدم گردد ... به خود گمان نبرد هیچکس که ندانم». ۸. گفتار در روش، ص ۲۱.
۹. keeling, S. V., *Descartes*, P. 41, London, 1934.
۱۰. تأملات در فلسفه اولی، ص ۱۸، همین ترجمه حاضر (با اندک تصرف).
۱۱. اینجا، ص ۱۷-۱۹.
۱۲. اینجا، ص ۱۹.
۱۳. اینجا، ص ۲۰.
۱۴. اینجا، ص ۲۶.
15. Francois Marie Arouet (voltaire).
16. John Locke.
17. Sir Isaac Newton.
18. Voltaire, *Philosophical Letters*, Letter 13, English Trans, by Leonard Tancock, P. 63, London, 1980.
19. Ibid, Letter 14, P. 70.
20. Doute Methodique.
21. عقاید زروم کوانیار، ص ۷، ترجمه فارسی؛ و نیز تاییس ص ۱۷۰، ترجمه دکتر قاسم غنی، تهران، ۱۳۲۰ هـ. ش.
22. Jean - Paul Sartre (1905 - 1980).
23. subjectivity.
24. *L'Existentialisme est un Humanisme* (1946).
25. Ibid, P. 6(English translation) London, 1949.
26. J. P. Sartre, *Being and Nothingness*, English Trans., pp. 22-23 London, 1958.
27. Nicolas Male branche.
28. *Encyclopaedia Britannica*, Vol. 14, P. 694, London, 1968 "Descartes, had discovered in thirty years more truths than all other philosophers together."
29. "I, in being conscious am existent."
30. Edmund Husserl (1869-1938).
31. Versfeld, M., *An Essay on the Metaphysics of Descartes*, pp. 63-4. London, 1949.
32. ر. ک. به: مقدمه کتاب الاسفار الاربعة، که می نویسد «الحكمة هي أفضل علم بافضل معلوم...»

ص ۸۳	۶ شماره ص پانزده
۲۰۷۲ / ۳۱	۲۰۷۳ نشریات ادواری
/ ۳۲	بنایا و آثار تاریخی
/ ۳۳	سرگذشتامه ها
/ ۳۴	آثار کلی
/ ۳۵	تاریخ
? ۳۶	مباحث دیگر

به طوری که از مقایسه تقسیمات فرعی فوق بر می آید، آخرین شماره با نتیجه ای که حاصل می شود تطبیق نمی کند. به عبارت دیگر، اولاً شماره هایی که در صفحه ۸۳ به شهر اردبیل اختصاص داده شده، یعنی ۳۵ - ۳ - ۲۵، شش شماره نیست، ثانیاً، از هر نظر که این دو مورد را برسی کیم به تناقضی بخوردخواهیم کرد یعنی یا مثال صفحه پانزده نادرست است و یا اینکه اختصاص شماره های ۳ - ۳ - ۳ به اردبیل در صفحه ۸۳.

بعلاوه، همچنانکه شماره های موجود در تقسیمات فرعی را کاتر متوالی خواندیم، چرا به شهر آباده در صفحه ۸۳ شماره های ۳۸ - ۳۵ - ۳۵ اختصاص داده شده است؟ آیا این شماره ها را نباید به صورت ۳۵۳ - ۳۵ در بیاوریم، زیرا منظور از شماره های کاتر متوالی افزون در رقم به سمت راست شماره رده بندی مورد نظر است. کما اینکه این کار در بسیاری از موارد، از جمله در صفحه چهارده و پانزده مقدمه در مورد آذربایجان و اردبیل انجام شده است، بدین ترتیب که شماره آذربایجان در طرح رده بندی ۴ ذ/ ۲۰۰۱ است و با استفاده از جدول تقسیم بندی کلی اگر بخواهیم نشریات ادواری مربوط به آذربایجان را رده بندی کیم شماره (۱) را از جدول فوق، فقط به سمت راست شماره رده بندی آذربایجان علاوه می کیم که می شود ۴۱ ذ/ ۲۰۰۱. حال، چرا این کار را در مورد شهر آباده انجام نمی کیم؟ اگر چنین کیم، شماره آباده با استفاده از جدول تقسیم بندی در صفحه ۸۳ باید ۳۵ - ۳۵۳ شود در حالی که تقسیم بندی شهر آباده غیر از این است و تازه در این کار هم اشتباه فاحشی بچشم می خورد. برای اثبات این ادعا بر اساس خود طرح رده بندی عمل می کیم:

صفحة ۸۳	(آ) ۲۰۷۱
۲۰۷۱ ب / ۳۵	نشریات
/ ۳۶	بنایا و آثار تاریخی
/ ۳۷	تاریخ

کنندگان فارسی زبان این امر واضح باشد، لیکن برای افرادی که با سالهای هجری قمری و هجری شمسی آشنائی زیادی ندارند، خود مسئله جدیدی را باعث می شود. به نظر می رسد که اشاره به وجود سالهای هجری شمسی در مقدمه و استفاده از آن از سلسله پهلوی به بعد لازم بود.

ثانیاً، در صفحه پانزده بلافصله بعد از مثال «در مورد آذربایجان» به رده بندی شهرها پرداخته می شود: «در مورد شهرها ۹، ۶، ۳ و ۱ شماره بنا بر اهمیت و وسعت شهر در نظر گرفته شده».

من به عنوان استفاده کننده رده بندی توانستم شهری را پیدا کنم که دارای ۶ یا ۳ شماره باشد؛ اگر شماره های ۳ - ۳ - ۳ (صفحة ۸۳) اردبیل اشتباه است، آیا این اشتباه مجدداً در مورد ارزی (صفحة ۸۴) هم تکرار شده است؟ زیرا، این ارقام نشان می دهند که شهرهای فوق پنج شماره ای هستند، نه شش شماره ای. شهر سه شماره ای نیز اساساً در متن رده بندی وجود ندارد. آنچه به چشم می خورد چهار شماره ای است مثلاً آباده (صفحة ۸۳) که دارای شماره رده بندی ۳ - ۲۸ - ۳۵ است. برای درک بیشتر مطلب، مورد فوق را می شکافیم: در مثال شهر اردبیل به بیان دانشمند علم کتابداری استفاده از شماره های کاتر متوالی (Successive Cutter) پیشنهاد می شود. اکنون به متن اصلی رده بندی رجوع می کیم و با استفاده از جدول تقسیم بندی (شش شماره ای) در صفحه ۸۳ برای شهر اردبیل تقسیمات فرعی مشابهی درست می کیم. ولی پیش از چنین کاری، از نظر مقایسه و پی بردن به اشتباه بسیار مهم موجود در طرح رده بندی، لازم است عین تقسیمات فرعی مربوط به شهر اردبیل را در متن اصلی رده بندی در صفحه ۸۳ عرضه کیم:

۶ شماره (صفحة ۸۳)

- (۱) نشریات ادواری، انجمنها
- (۲) بنایا و آثار تاریخی
- (۳) سرگذشتامه ها
- (۴) آثار کلی، اوضاع اجتماعی
- (۵) تاریخ
- (۶) بنایای جدید

برای اخذ نتیجه بهتر لازم است تقسیم بندی فوق را با مثال صفحه پانزده مقایسه کیم و در عین حال، به طوری که در بالا اشاره کردیم، به تقسیم بندی مشابهی نیز مبادرت ورزیم تا اشتباه مورد نظر که با علامت سوال (؟) مشخص شده است مشخص شود:

DBR ده
تاریخ ایران

ایران و میراث اسلامی ایران در میراث جهانی یونسکو

پایه داده از میراث اسلامی ایران

تاریخ ایران
کتابخانه

برگزیده میراث اسلامی ایران

آیا نویسنده اثر یا نویسنده نقد می توانند بگویند که شماره ۳۸ از شماره مربوط به شهر آباده (یعنی ۳۸-۳۵) از کجا پیدا شده و به چه منظور باید مورد استفاده قرار گیرد؟ پس در این مورد نیز تناقض و دوگانگی وجود دارد: هم شماره هایی که به شهر آباده اختصاص یافته نادرست است، و هم دستور العمل موجود در مقدمه «روشن»!

حال، پس از پرداختن به مقدمه، لازم است به متن اصلی رده بندی توجه شود. در این مورد، توجه به نقد خانم انصاری نیز خالی از فایده تغواهد بود.

وی در صفحه ۸۲ مقاله خود بیان می کند که برای بررسی و کنترل تاریخهای ذکر شده در متن رده بندی، از روش نمونه گیری بهره برده است: «تاریخ میانی هر پنجمین صفحه را از شروع رده بندی انتخاب نمودیم...». آنگاه جدولی را ارائه می دهد که در اینجا فقط قسمتی از آن عرضه می گردد:

صفحه رده بندی	پادشاه یا سلسله	تاریخ رده بندی	تاریخ بر اساس مراجع
۴۰	اسماعیلیان	۶۵۴ - ۴۸۳ هـ ق.	۶۵۴ - ۴۸۳ هـ ق.
۴۵	هلاکو	۶۵۱ - ۶۶۲ هـ ق.	۶۵۴ - ۶۶۲ هـ ق.
۵۰	مظفریان	۷۱۳ - ۷۹۵ هـ ق.	۷۱۳ - ۷۹۵ هـ ق.
۵۵	اووزون حسن	۸۰۷ - ۸۲۲ هـ ق.	۸۰۷ - ۸۲۲ هـ ق.
۶۰	استیلای افغانه	۱۱۲۵ - ۱۱۴۰ هـ ق.	۱۱۲۵ - ۱۱۴۰ هـ ق.
۶۵	فتحعلیشاه قاجار	۱۲۱۲ - ۱۲۵۰ هـ ق.	۱۲۱۲ - ۱۲۵۰ هـ ق.
۷۰		۱۲۶۱ - ۱۳۴۵ هـ ق.	۱۲۶۱ - ۱۳۴۵ هـ ق.
۷۵	مصطفق، محمد		

به طوری که ملاحظه می شود، شماره صفحه مربوط به هلاکو ۴۵ است، در حالی که شماره صفحه در متن اصلی رده بندی ۴۷ است. این نشان می دهد که حکم نویسنده نقد درست نیست. چنانچه نویسنده نقد ادعا کند که «تاریخ میانی هر پنجمین صفحه را» بررسی کرده و این بررسی صحیح است، این مطلب باید درباره شماره صفحه ها نیز صادق باشد. در حالی که، وضعیت موجود، خلاف آنرا نشان می دهد، زیرا اساساً در صفحه ۴۵ نامی از هلاکو به میان نیامده و به طوری که گفته شد موارد مربوط به هلاکو در صفحه ۴۷ مطرح گردیده است. در جدول مزبور اشتباہ فاحش دیگری بچشم می خورد که مربوط به سال هجری قمری است و در ستون «تاریخ رده بندی» در برابر تاریخ تولد و وفات محمد مصدق بیهقی را بدین صورت ملاحظه می کنیم؛ بیهقی، ابوالفضل در

به طوری که ملاحظه می شود، شماره صفحه مربوط به هلاکو ۴۷ است، در حالی که شماره صفحه در متن اصلی رده بندی ۴۵ است. این نشان می دهد که حکم نویسنده نقد درست نیست. چنانچه نویسنده نقد ادعا کند که «تاریخ میانی هر پنجمین صفحه را» بررسی کرده و این بررسی صحیح است، این مطلب باید درباره شماره صفحه ها نیز صادق باشد. در حالی که، وضعیت موجود، خلاف آنرا نشان می دهد، زیرا اساساً در صفحه ۴۵ نامی از هلاکو به میان نیامده و به طوری که گفته شد موارد مربوط به هلاکو در صفحه ۴۷ مطرح گردیده است. در جدول مزبور اشتباہ فاحش دیگری بچشم می خورد که مربوط به سال هجری قمری است و در ستون «تاریخ رده بندی» در برابر تاریخ تولد و وفات محمد مصدق بیهقی را بدین صورت ملاحظه می کنیم؛ بیهقی، ابوالفضل در

نیست. برای مثال، صفحه ۹۰ متن اصلی مربوط به اسمی شهرهای است که با حرف «م» آغاز می‌شوند:

(م) ۲۱۲۱

۶ الف	ماکو
۸ الف	ماهان
۳ ح	محلات
۷ ح	محمودآباد

در صورتی که شهرهای فوق را مورد تحلیل قرار دهیم به نتیجه زیر خواهیم رسید:

(م) ۲۱۲۱ اسمی استانها

۶ الف	ماکو ← آذربایجان غربی
۸ الف	ماهان ← کرمان
۳ ح	محلات ← استان مرکزی
۷ ح	محمودآباد ← مازندران

به همین ترتیب، می‌توان سایر حروف الفبا را هم مورد تحلیل قرار داد. خلاصه، چیزی که از جدول تنظیمی آقای فانی به دست می‌آید، آشنا است که ترکیب اساسی آن را حروف الفبا تشکیل می‌دهد. آیا این را می‌توان به کمبود وقت نویسنده نسبت داد؟ یا اینکه وی از یک روش بسیار سیستماتیک استفاده نکرده است؟ بالآخره، مورد آخر نقد و بررسی مربوط به فهرست رده‌بندی است که به بیان نویسنده نقد «... بسیار دقیق تنظیم شده است و کمک مؤثری می‌کند...»

اولاً، نویسنده نقد با چنین تعریف و توصیفی، به مواردی از فهرست اشاره می‌کند که خود نادرستی آن را به اثبات می‌رساند (صفحة ۸۳ مقاله). ثانیاً، در صفحه ۸۱ مقاله تحت عنوان فرعی «فهرست الفبائی (۱۱۲-۹۷)»، در مورد مقدمه و متن اصلی رده‌بندی بحث می‌کند، لیکن حتی یک جمله درباره خود فهرست نمی‌نویسد.

تا آنجا که به فهرست رده‌بندی DSR مربوط می‌شود در صفحه ۱۰۲ فهرست «جمهوری اسلامی ایران» بدین صورت ارائه شده است:

جمهوری اسلامی ایران ۱۵۰۰

در حالی که، در رجوع به شماره رده‌بندی تخصیصی (صفحة ۷۴) به مطلب زیر برخورد می‌کنیم:

حالی که «فهرست مستند اسامی مشاهیر و مؤلفان» در صفحه ۱۰۱ نام وی را به این صورت نوشته است: بیهقی، محمدبن حسین، ۴۷۰-۳۸۵ ق.

در صفحه ۶۶ متن اصلی رده‌بندی شماره رده‌بندی ۴ ف/ ۱۳۹۱ به فرخ خان امین‌الدوله اختصاص یافته است. در حالی که نام این شخص در «فهرست مستند اسامی مشاهیر و مؤلفان» امین‌الدوله غفاری، فرخ بن محمد - ۱۳۸۸ ق. درج شده است. همچنین نام رشیدالدین فضل‌الله همدانی در «فهرست مستند اسامی مشاهیر و مؤلفان» رشیدالدین فضل‌الله انتخاب شده است.

علاوه آقای فانی می‌توانست با مراجعه به کتاب اخیر تاریخهای تولد یا وفات مدخلها را تکمیل نماید: رشیدالدین فضل‌الله همدانی ۴۶۴۸ - ۷۱۸ ق. (ص ۴۹) امیرکبیر، تقی ۱۲۲۰ - ۱۲۶۸ ق. (ص ۶۴) دیگر اینکه در صفحه ۳۶، شماره رده‌بندی ۷۹۴ در یادداشت زیر نام ابوالفضل بیهقی آمده است «... آثاری که به جنبه ادبی تاریخ او اشاره دارند در ادبیات می‌آیند».

همینطور، در صفحه ۵۴ در یادداشت ذیل شماره رده‌بندی ۱۱۳ آمده است: «آثار ادبی میرعلی‌شیر را در PI بیاورید». ولی در صفحه ۵۸، شماره رده‌بندی ۱۲۱۷ (مربوط به عباس اول) اختصاص به «داستانها» دارد. و در زیر «انقلاب مشروطه» در صفحه ۴۸، شماره رده‌بندی ۱۴۰۶ به «اشعار و تصاویف» اختصاص داده شده است.

ایا موارد فوق جزو آثار ادبی محسوب نمی‌شوند؟ در صورتی که جواب مثبت باشد، آیا نباید آنها را به طرح P ارجاع داد؟ دیگر اینکه شماره رده‌بندی ۱۴۴۹ در صفحه ۷۰ متعلق به «آثار» است. سوالی که مطرح است این است که آثار کی یا چی؟ و بالآخره، مسأله مهم مربوط به متن رده‌بندی، مسأله «تاریخ محلی. ولایات و استانها و غیره، آ - ی» است (ص ۷۹).

این قسمت اگرچه به ترتیب حروف الفبا مرتب شده است، ولی از نظر تقسیمات جغرافیایی و علوم کتابداری منظم و مرتب

چنین شماره‌ای در نظر گرفته نشده است. این اشتباه در مورد مدخلهای بسیاری از جمله حزب توده نیز صادق است. مسائل تاریخی، اگرچه نگارنده این سطور از علم تاریخ اطلاعات زیادی ندارد، ولی بررسی متن اصلی رده بندی، خود به طور وضوح مسائل تاریخی را (که نادیده گرفته شده است) مطرح می‌سازد.

اولاً، در این طرح رده بندی، جنگ جهانی اول به طور مختصر در ارتباط با سلسله قاجاریه (ص ۷۲) مورد توجه قرار گرفته است. در حالی که، جنگ دوم جهانی اساساً از نظر نویسنده طرح نادیده گرفته شده است. چرا؟ اگرچه ایران در خلال جنگ جهانی دوم کشور بیطریق باقی مانده بود، ولی سران کشورهایی از قبیل انگلستان، سوری و امریکا در تهران با همیگر ملاقات نمودند و تصمیمات مهمی را اتخاذ نمودند که علاوه بر تأثیر در خط مشی سیاسی ایران، در صلح جهانی نیز مؤثر بود. کتابهایی که در این رابطه نوشته شده و یا نوشته خواهند شد در کجا قرار می‌گیرند؟ چه شماره رده بندی به آنها اختصاص می‌یابد؟

ثانیاً، «روحانیت (دوره مصدق)» دارای شماره رده بندی ۱۵۳۰-۱۵۳۲ است (متن، ص ۷۶)، در حالیکه به مصدق شماره‌های ۱۵۱۴-۱۵۱۵ (متن، ص ۷۵) اختصاص یافته است - بالتدابیر طریق فهرست نیز می‌توان به این نتیجه رسید. با توجه به فواصل زیاد در شماره رده بندی بین مصدق و روحانیت دوره مصدق لازم است که شماره‌های رده بندی روحانیت دوره مصدق پیش از این مورد توجه قرار گرفت، یعنی در دوره‌ای که مصدق مورد توجه قرار می‌گرفت، در ضمن چه ارتباطی بین ۱۵ خردداد و دوره مصدق وجود دارد؟ (ص ۷۶).

و ثالثاً انقلاب مشروطه (ص ۶۸ و ۶۹) دوبار تکرار شده است:

انقلاب مشروطه (ص ۶۸).

انقلاب ۱۳۲۷-۱۳۲۴ (ص ۶۹).

اگر پاسخ این است که شماره‌های فوق مربوط به پیش و بعد از صدور فرمان مشروطیت است، در این صورت شماره‌های ۱۴۰۳-۱۴۱۴ باستثنی تحت نام مظفرالدین شاه و شماره‌های ۱۳۱۵-۱۳۵۳ تحت نام محمد علی میرزا قرار گیرد. اشتباهات املایی. این گونه اشتباهات در سراسر کتاب به چشم می‌خورد. اگر این اشتباهات قبلاً برای نویسنده روشن بود، می‌بایست به صورت یادداشتی مبنی بر تصحیح غلطهای املایی ضمیمه کتاب می‌گردید.

محمد رضا پهلوی، ۱۳۲۰-۱۳۵۷ / ۱۹۴۱-۱۹۷۹

۱۵۰۰ نوشه‌ها

به علاوه در صفحه ۷۷ فهرست، وقتی به «جمهوری اسلامی ایران» نگاه می‌کنیم، برخلاف سایر مطالبی که در فهرست ذکر شده‌اند، شماره‌ای را در مقابل آن پیدا نمی‌کنیم. همینطور، در صفحه ۱۰۲ حزب توده به صورت زیر مطرح شده است:

توده، حزب ۱۵۲۲-۱۵۲۹

وقتی این مطلب را در صفحه ۷۶ متن اصلی بازیابی می‌کنیم درمی‌یابیم که شماره‌های تخصیصی به حزب توده نوشته نشده‌اند.

در صفحه ۱۰۴ فهرست، «روحانیت (انقلاب اسلامی)» به شکل زیر عنوان شده است:

روحانیت (انقلاب اسلامی) ۱۵۴۹

در مراجعه به متن یعنی صفحه ۷۷ این مدخل یعنی «روحانیت (انقلاب اسلامی)» و شماره رده بندی وجود ندارد.

از مشکلات عده دیگر فهرست، عدم درج اسامی چهرانیابی است. برای مثال، اگر بخواهیم شماره‌ای را به «تاریخ مازندران» اختصاص بدیم، به علت عدم راهنمایی فهرست تصور می‌رود که بایستی تمام صفحات متن اصلی رده بندی را جستجو کنیم تا به شماره صحیح تاریخ مازندران برسیم.

در واقع، بعد از ملاحظه و بررسی فهرست، در مورد خود متن اصلی رده بندی هم می‌توان تردید نمود. وقتی متن اصلی رده بندی را بدون ملاحظه فهرست مطالعه می‌کنیم به فاصله‌هایی بین شماره‌های رده بندی برخورد می‌کنیم و چنین تصور می‌شود که شماره‌های مذبور برای «گسترش» شماره‌های رده بندی در آینده در نظر گرفته شده‌اند. اما، بالا فاصله پس از رجوع به فهرست نادرستی این تصور آشکار می‌شود. در اینجاست که به اشکالات بسیار مهی در متن اصلی رده بندی پی می‌بریم، برای مثال در فهرست در مورد «روحانیت (انقلاب اسلامی)» به شماره رده بندی ۱۵۴۹ برمی‌خوریم. در رجوع به متن اصلی می‌بینیم که اساساً

روزنامه خاص

یادداشت‌های دکتر قاسم غنی. هفت جلد. لندن.

۱۹۸۵-۱۳۵۹ میلادی (۶۱ شمسی)

خاطرات دکتر قاسم غنی. با مقدمه محمد ابراهیم باستانی پاریزی. تهران. کاوش. ۱۳۶۱. سی و هشت + ۲۷۷ ص. ۸۲۵ ریال.

در سال ۱۹۴۳ میلادی جنگ دوم جهانی بالاخره به پایان خود نزدیک می‌شد. ایتالیا در شمال آفریقا، و آلمان در اروپا و سوری شکستهای سنگینی خورده بودند. قسمت اعظم شمال ایتالیا عملأ در اشغال ارتش آلمان بود. نتیجه جنگ برای بسیاری از مردم ایتالیا روشن بود: اگر جنگ ادامه می‌یافتد برای ایتالیا جز شکست حاصلی نداشت. دربار ایتالیا و بسیاری از سران حزب فاشیست نیز همین نظر را داشتند، و در فکر آن بودند که به هر نحو شده است پای خود را از جنگ کنار بکشند؛ اما مهمترین ماتعی که در راه پایان دادن به جنگ وجود داشت شخص موسولینی بود که مصمم بود تا آخر در کنار دوست و همیمان خود، هیتلر، بجنگد.

در پیست و چهارم زوئیه سال ۱۹۴۳، شورای بزرگ فاشیسم که عالیترین مرجع «قانونی» تصمیم‌گیری در ایتالیای آن زمان بود، در بی توطنه و تبانی عده‌ای از اعضای آن، جلسه‌ای با حضور موسولینی تشکیل داد که نتیجه آن خلع موسولینی از فرماندهی کل قوا ایتالیا بود. یکی از کسانی که در این جلسه به خلع موسولینی رأی داد داماد او کنت چیانو (Ciano) بود که تا چند ماه پیش از آن سمت وزارت خارجه رژیم موسولینی را بر عهده داشت.

اما نتیجه این تصمیم به مراد حزب فاشیست نبود. فردای آن شب، پادشاه ایتالیا موسولینی را از نخست وزیری خلع کرد. موسولینی هنگام خروج از کاخ سلطنتی توقيف شد و گرچه جنگ پایان نیافت اما حزب فاشیست عملأ از صحنه سیاست ایتالیا بیرون رفت. اعضای عالیرتبه آن حزب، که چند تن از طراحان آن توطنه و از جمله کنت چیانو در میان آنان بودند، به خارج از ایتالیا

بعضی از اشتباهات عبارتند از:

صفحه	غلط املایی	صحیح
۵۴	بازده (مقدمه) خاصی را در بر نگیرد...	خاصی را در بر نگیرد...
۸۶	آثار ادبی میرعلیشیر	آثار ادبی امیر علیشیر
۲۰۸۷	(ل)	۲۰۸۷

نتیجه. تمام این موارد و مواردی که در اینجا به خاطر کوتاهی مطلب بیان نکردم، نشان می‌دهد که نویسنده نه تنها در تهیه این مطلب رنجی به خود نداده است، بلکه حتی پیش از تهیه چاپ نهانی متن ماشین شده را نیز غلط‌گیری نکرده است. آیا دانشمندان علوم کتابداری که در تهیه این کتاب سهمی داشته‌اند درباره استاندارهای ضروری برای نشر کتاب و تهیه مقاله نقد و بررسی آگاهی‌های لازم را ندارند؟ اگر این کتاب و نقد آن در سایر موضوعات علمی انتشار می‌یافتد، مسئله قابل توجیه بود، ولی در مورد علوم کتابداری هیچ عنصر و بهانه‌ای را نمی‌توان پذیرفت. بنابراین، چیزی که در پایان پیشنهاد آن لازم است، تهیه ویرایش کامل‌اً تجدید نظر شده‌ای از اثر حاضر با بحث و گفتگو پیرامون مسائل موجود، و رفع نارسانیهای آن پیش از انتشار است. اگر امکان چاپ چنین اثری در کوتاه مدت وجود ندارد، بایستی به چاپ ضمیمه‌ای که اشتباهات موجود را در برداشته باشد مبادرت ورزید. این ضمیمه بایستی بین کتابخانه‌ها و افرادی که از این اثر استفاده می‌کنند توزیع شود.

۱. فانی، کامران. ردۀ DSR تاریخ ایران، بازنویسی گسترش تاریخ ایران در نظام رده‌بندی کتابخانه کنگره تهران. مؤسسه تحقیقات و برنامه‌ریزی علمی و آموزشی، مرکز خدمات کتابداری، ۱۳۵۹.

۲. انصاری، نوش آفرین. ردۀ DSR تاریخ ایران نوشتۀ کامران فانی. شر داشت. بهمن و اسفند ۱۳۶۰ ص ۸۵-۷۸.

۳. مؤسسه تحقیقات و برنامه‌ریزی علمی و آموزشی، مرکز خدمات کتابداری. فهرست مستند اسامی مشاهیر و مؤلفان. تهران ۱۳۵۶.